

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

06 יולי 2023

תלה"מ 6153-05-23 מ. נ' ב. ז.

תלה"מ 15229-09-22

בפני ארז שני, שופט

התובע: א. ב. ז.

נגד

הנתבעת: ק. מ.

נוכחים:

ב"כ התובע, עו"ד זהר פשה אלון, ועו"ד רון פיין.

התובע בעצמו.

ב"כ הנתבעת, עו"ד יוגב חיימי.

הנתבעת בעצמה.

-

החלטה המותרת לפרסום

תלה"מ 6153-05-23

ביום 2/5/2023 הגישה אמו של קטין, יליד 13/09/2007 תביעה שהוגדרה במהותה, תביעה בהתאם לנוהל נשיאת בית המשפט העליון.

-

למעשה, ביקשה האם בסעיף 3 לתביעתה כי בית המשפט יוודא חידושו של קשר, בינה לבין בנה.

-

כך או אחרת, האם תיארה את בקשתה תחת הכותרת "סוג הסעד הדחוף", בו היא מבקשת סעד בהול לטובת הבטחת הקשר בינה לבין בנה, לשקם את הקשר ולעצור את הניכור ההורי וההסתה שגורם בעצם האב.

-
למעשה צריך להבהיר שאנחנו לא משתמשים במהרה במונח ניכור הורי, בוודאי שגם כאשר אנחנו משתמשים במונח ניכור הורי, איננו משתמשים בו במובן הפסיכולוגי, אלא אנו מתכוונים כשאנחנו מדברים על ניתוק הורי, על בעצם ניתוקו של קשר בלא צידוק של ממש.

ואגב, לא רק בלי צידוק אובייקטיבי, אלא אגב פעולה במעשה או במחדל של ההורה, שברשותו נמצא הקטין.

-
אין עורר שזה חודשים לא מצוי הקטין בקשר עם אמו, ואין נפקא מינא אם מדובר ב-4 חודשים או ב-6 חודשים. הדברים הם בעייתיים כפי שהם.

-
אתקדם מכאן ואומר, שהעדרו של צידוק לניתוק הקשר, פשוטו כמשמעו. במילים אחרות, כאשר קיים צידוק, לא יתערב בית המשפט ולא יפעל, בוודאי לא באופן שיש בו הפעלת סמכות "כוחנית", בהינתן אותו צידוק.

-
הבא ונזכור שבית המשפט מצווה לשמוע רצונו של קטין, להביא אותו בחשבון, קל וחומר כאשר מדובר בקטין המצוי שנים מועטות מסף הבגרות.

-
השאלה הראשונה שבית המשפט צריך לשאול את עצמו היא למעשה האם באמת אנו נתונים במצב שבו תורם האב תרומה לקשר, או לניתוק הקשר בין הקטין לאמו.

-
ביום 2/7/2023 נתנה המומחית, הד"ר ענבל קיבנסון חוות דעת מטעמה. על פי אותה חוות דעת, בעצם נאמר במפורש, כי לא נמצאה שום עדות להסתה מכוונת של האב, לא נמצאו אינדיקציות לשליטה פסיכולוגית של האב בקטין, לא נמצא ריבוי מכוון או עיוות של דברי הבן, לא נמצאה השתלטות על אופן חשיבתו של הבן, ולמעשה לא נמצא שום מאפיין אשר מאפשר להגדיר את האב, כמי שעוסק בניכור הורי או את הקטין כמי שהוא קטין מנוכר.

אלא שחוות דעת זו כלל אינה משכנעת את האם שהיא בשלה. האב הוא שקרן ומטעה, כפי שהסבירה, וכל האשמה אינה חובצת אלא לפתחו.

שאלתי את האם, מבחינת ב"רחל בתך הקטנה", האם לה עצמה יש תרומה כלשהי, למצב אשר נוצר? ושאלתי זו לא באה בחלל ריק, שכן הדברים נובעים גם משיחתי עם הקטין, אבל הם גם נובעים מחוות הדעת של המומחית, באשר לתיאור הקטין ואמו.

האם הצליחה להסביר לי שאולי בעולם אידיאלי היו הדברים כך או אחרת, אבל האב הוא כאמור שקרן ומניפולטיבי, שכל בני-האדם עושים טעויות, אולי עשתה גם היא טעות, רק היא לא הצליחה להצביע על שום טעות, שהיא לדעתה עשתה.

מבחינתה, כל הצרות הן בשל האב והיא כשלעצמה לא חטאה בדבר, הכל בסדר.

ברור שבמבחן התוצאה, הכל לא בסדר.

אם כך, נבוא ונשאל אם האב איננו הורה מנוכר ולא תרם לניכור, לניתוק הקשר, הכיצד הגענו למצב שהקשר אכן נותק ומה עלינו לעשות מכאן ואילך?

-
מספרת המומחית כי לא מצאה לא עיונות ולא שנאה של הקטין כלפי אמו, ואני אגלה כי התרשמתי שהקטין חפץ בקשר עם אמו. הבעיה המרכזית היא, וככה עולה גם מחוות דעת המומחית, שטחו עיניה של האם מלראות, שהיא במלחמתה באב, הכל כשר, אין היא מתחשבת, לא ברצונות הקטין, לא בצרכיו, כפי שהיא מסבירה, היא איננה אזרחית ישראלית, הקשר שלה לישראל איננו בבחינת משהו קיים, ולכן אין היא צריכה ליתן מענה לרצונותיו של הקטין, למשל לגבי מסמכים שונים, שכן יותר

חשוב אולי לטעמה, כך אני מתרשם, להילחם בשקן המניפולטיבי, לשיטתה האב, מאשר כל דבר אחר.

למעשה, לא הצליחה האם בכלל להגיע למצב, שבו היא מייצרת תקשורת מסבירה לקטין והדברים עולים גם בחוות דעת המומחית.

הקטין בעצם, שאל את אמו שוב ושוב, מדוע היא פוגעת ברצונותיו, לעניין הדרכונים למשל וחשבון בנק, ולא מצא בעצם שום הסבר של ממש.

משיחתי עמו התרשמתי, כי כל פעם שהעלה הקטין דברים שחשובים לו, למשל שאלת המסמכים, בעצם הייתה תגובתה של האם דרמטית קיצונית, אבל היא לא הסכימה לספק שום הסבר, חוץ מאשר שכל הבעיות נובעות מן האב. כך היו הדברים גם בדיון בפניי היום.

היא הסבירה שהיא נגררה לכאן, היא תקועה בעצם בישראל, האב מפריע לה, ומכאן בעצם זכותה הייתה לגרור רגליים או שלא לעזור בבקשותיו של הקטין, לעניין מסמכים שונים, גם מפני שהקטין הופיע בפניה ושוחח איתה באופן תובעני, ממני זה כנראה תובעני יותר מכל דבר אחר.

למעשה, מצב שבו רואה האם את האב כדימון, מצב שבו האם חושבת שאגב ניהול המערכה המשפטית, אפילו הסבר לא צריך לתת לקטין, הטלת כל האשמה על האב, וסירוב מוחלט לראות בעצמה פגם כלשהו, או בהתנהגותה, מייצרים בעצם צידוק לתגובה טבעית של קטין מתבגר, שאומר שאין הוא רוצה להיות שותף לקשר כזה.

התרשמתי כי הקטין בהחלט מוכן לפגוש את אמו, במקום ציבורי כלשהו, פעם או פעמיים בחודש, לשמור על הקשר, לשוחח עימה, ופשיטא מתקשה בהתנהלותה של האם כלפיו. הדרמטיזציה אותה הוא תיאר, הסרבנות הגסה לדון במה שמציק לו, שליחת בעלה של האם לשוחח עימו, תוך ששניהם, פשיטא, מאשימים את אביו ואינם מוסרים מענה להתנהלותם שלהם.

אל תיפול טעות, הורה יכול לסרב לקטין. אין הוא חייב להיענות לכל בקשותיו, אבל מערכת טובה של יחסים עם קטין, כוללת מן הסתם, הסבר ולא הדיפתו של הקטין.

כאשר אומר הקטין אינני רוצה להיות בקשר רציף עם אימי, זולתי כאמור, אותם שתי פגישות בחודש, השאלה אם אני צריך לכבד את בקשתו אם לאו.

נכון שבית המשפט איננו חותמת גומי של רצונותיו של קטין ולא כל מה שרוצה קטין צריך גם לכבד, אלא שכאשר האם תורמת תרומה משמעותית לנתק בקשר, כמעט ואומר תרומה יחידנית בהתנהלותה וכאשר, כאמור, רואה האם את עצמה בבחינת מושלם ואת האחרים כשטן, קשה לי לבוא ולומר שאני צריך לאלץ את הקטין, לשתף פעולה עם הורה שאיננו מוכן לעשות דבר, אלא להמשיך בדרכו שלו, הוא מעדיף את הברירה הכוחנית, על איזשהו תיקון אצלו.

בנסיבות האלה, הייתי דוחה את הבקשה ולא מתערב ומכבד את רצונו של הקטין, אלא שהמומחית סברה, שאפשר לשפר את הקשר בין הקטין לבין אמו והיא המליצה בהמלצותיה, כאמור בסעיפים 1 ו-2 וכך אני מורה, כי יבוצע האמור בסעיפים 1 ו-2 להמלצה.

האם תישא לבדה בהוצאות הטיפול מעתה ואילך ורשאית היא שלא לשאת בהוצאות הטיפול ואז לא יעשה דבר.

היא יכולה כמובן, אם היא רוצה, לוותר על הטיפול, לתאם עם הקטין מדי פעם פגישות, ירצה הקטין להיפגש הוא יבורך, לא ירצה הקטין להיפגש, לא יתערב בית המשפט.

כתבתי כבר בעבר, שכאשר הורה מבקש סעד מבית המשפט, צריך הוא להירתם לטובת התהליך, לשמוע ביקורת, גם אם הוא חושב שאיננה מוצדקת ולנסות ללמוד גם מן המומחית, גם ממה שאומרים הסובבים. לא כך התרשמתי מן האם שלפניי.

למעשה נידמה לי שהתנהלותה, גם לעניין המסמכים, לא הייתה אלא כוחנות והתחכמות גרידא.

סבור אני שהאם תימרנה, למצב של הורות פתולוגית במובן מסוים עם הקטין. כאשר אומרת אם לקטין, אינני רוצה שתבוא יותר אלי, היא צריכה להבין שיש לדברים משמעויות מרחיקות לכת, גם אם היא התכוונה רק לריב איתו שוב באותו רגע.

אומרת לי האם שהיא ערה לכך, שהיא פגעה בעצם בזכויותיו הבסיסיות של הקטין.

כתבתי כבר בעבר, שהזכות לקבל דרכון והזכות להחזיק במסמך רשמי, היא זכות יסוד של אדם, גם אם קטין. רוצה מי לעכב יציאתו של קטין מישראל, רשאי הוא לבקש זאת, אך אין הוא צריך לחבל בקבלת המסמכים. אני מבין שהקטין, לית מאן דפליג, הוא לא רק אזרח של ניו-זילנד המחזיק בדרכון ניו-זילנדי, אלא גם אזרח של ארצות הברית. ככזה, זכותו לאחוז ולקבל דרכון.

יתרונותיו של דרכון ניו-זילנדי מרובים הם, אך גם של דרכון אמריקאי. אם יכול הקטין להחזיק בשני דרכונים, מה הטוב הדבר. כאשר מחבלת האם בכך, כי כן איפשרו לה להגר או לא איפשרו לה להגר, מדובר בעצם בטעמים זרים לחלוטין, הנוגדים את טובת הקטין.

הואיל וכך, בבחינת פסק דין ישראלי, מורה אני כי הקטין רשאי בחתימת אביו בלבד, לקבל דרכון אמריקאי, ואם יצטרכו הדברים לאכיפת פסק חוץ, הרי יש לאב ולקטין פסק דין ישראלי שניתן לאוכפו.

מבקש אני משגרירות ארצות הברית, ובוודאי שאין לי סמכות להכתיב להם, כי יואילו להנפיק את הדרכון, בחתימת האב בלבד.

הוא הדין לעניין חשבון הבנק.

מבין אני שהקטין נתקל בקשיים לפתוח חשבון בנק, בשל העובדה שהוא גם אזרח אמריקאי.

מבקש אני מן הבנק בישראל לפתוח את החשבון.

החובה לדווח לרשויות המס בארצות הברית, היא חובה של האב כאפוטרופוס וכבית עיקרי לקטין, וכאמור, ישמש לה פסק דיני זה, בבחינת פסק דין אשר ישמש לבנק "כיסוי", בכך שעמד בחובותיו, תוך שאני מחייב את האב כמובן, לדאוג לדיווחי המס המתאימים, לרשויות מס ההכנסה בארצות הברית.

ככל שהדברים נוגעים לבית המשפט, שטוחה בקשתו של בית המשפט לכל בנק שוכר בישראל, לפתוח לקטין חשבון בנק, בתנאי ניהול חשבון, כפי הנהוג לגבי כל קטין אחר בגילו.

מבהיר אני למעלה מן הצורך, כי חשבוננו של הקטין לא יעוקל ולא יינתן לגביו שום צו ביניים, שמקורו בבקשת מי מההורים.

חשבון הקטין לא ישמש לפירעון חובות הוצאה לפועל או כל חיוב אחר.

צריכה האם להבין, שכאשר חייב הקטין לנהל את חשבונו במסגרת חשבונות אביו, אזי הוא כפוף גם להליכי הוצאה לפועל שהיא נוקטת, ובכל הכבוד, הקטין איננו, שהולך ויוצא לעמלו בנוסף ללימודים, אינו צריך להיות נושא להיפגעות, גם אם ההיפגעות הזאת נראית כלא בכוונה.

הסברה של האם כי הקטין לא יקבל מסמכים ולא יפתח חשבון, כי היא לא בוטחת באב, סכסוך המתנהל על פני 15 תיקים קשורים כבר בין הצדדים, חייב הסבר.

צריך הורה להיות בוגר מספיק, כדי לנתק את צרכי הקטין מצרכיו שלו. חפצה האם לרדוף את האב, והיא חפצה, אין היא צריכה לרדוף את הקטין, ואם נפגע הקטין בדרך, אל תתפלא שהיחסים הופכים להיות סבוכים יותר.

אין זה משנה לי כלל אם צודקת האם כשהיא אומרת, שלא היה צריך לדאוג לדרכונים או למסמכים, כי הקטין לא נבחר לצאת למשלחת לגרמניה.

יכול והאם כלל אינה צודקת והיא מטעה, יכול והיא צודקת, אלא מה, מבחינת הקטין, התנהלותה של האם, בסרבה ללא הסבר, גרמה לו לעוגמת נפש, גרמה לו לאבד את הנסיעה, ומי שנהג כפי שנהגה האם, עליו האחריות.

כאמור, גם הסעד אשר נתתי על פי חוות דעת המומחית, לטעמי, הוא למעלה מן הצורך, אבל חשוב לי שבכל זאת יהא קשר בין הקטין לאם ואולי תפיק האם לקח כלשהו.

בהינתן כל האמור לעיל, כפי מצוות התקנות, שעל בית המשפט לפסוק הוצאות בסיומו של הליך, אזי אני מחייב את האם לשאת בהוצאות האב, לאור השלב אליו הגיע ההליך בסך 8,000 ש"ח.

האב כאמור רשאי להגיש פסיקתאות לחתימתי בהתאם.

ניתן לפרסם פסק דין זה, בלא שום פרט מזהה אודות הצדדים.

ניתנה והודעה היום י"ז תמוז תשפ"ג, 06/07/2023 במעמד הנוכחים.

ארז שני, שופט